

Dokumentacja

Ścieżki spacerowe
"LISIA GÓRA"
WASILKÓW

Opracowanie:

Sławomir Halicki

Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku

1. Uzasadnienie powstania ścieżek spacerowych.

Ścieżki spacerowe to niezbyt długie szlaki turystyczne umożliwiające uprawianie różnych form rekreacji przez mieszkańców i turystów jak: wycieczki piesze, biegi rekreacyjne, marsze z kijkami nordic walking, czy zimą narciarstwo biegowe. Wytyczenie ścieżek w terenie umożliwia również zwiedzenie najciekawszych miejsc krajoznawczych dla zwiedzających oraz kanalizuje ruch turystyczny przyczyniając się do ochrony danego terenu. Powstają one w pobliżu osiedli mieszkaniowych, parków, na skraju kompleksów leśnych czy wodnych. Podobnie jest w niewielkim kompleksie leśnym "Lisia Góra" w północno-zachodniej części Wasilkowa. Jest on otoczony dwoma osiedlami mieszkaniowymi "Lisia Góra" i "Osiedlem Leśnym", cmentarzami; prawosławnym i rzymskokatolickim oraz użytkiem ekologicznym "Żurawka". Mieszkańcy obecnie penetrują ten teren w sposób bardzo intensywny i niekontrolowany, wywierając dużą antropopresję. Wytyczenie ścieżek z pewnością przyczyni się do większej ochrony tego terenu oraz umożliwi efektywniejsze korzystanie z niego przez mieszkańców i turystów, tym bardziej że przy ścieżkach planowane jest ustawienie czterech tablic informacyjnych, kilkunastu koszy na śmieci oraz budowa wiaty turystycznej.

2. Finansowanie powstania ścieżek spacerowych oraz uzgodnienia.

Na pomysł powstania i zagospodarowania ścieżek spacerowych wpadła grupa mieszkańców osiedla "Lisia Góra" w Wasilkowie. Za pośrednictwem Stowarzyszenia Agencji Ekorozwoju Zielone Płuca Polski, złożyli oni projekt do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i otrzymali dofinansowanie w ramach Inicjatywy Obywatelskiej Ograniczenia antropopresji wynikającej z rozwoju turystyki poprzez wytyczenie oficjalnej trasy z infrastrukturą do terenu bagiennego "Żurawka" w gminie Wasilków w ramach projektu "Eko-inicjatywy na rzecz ochrony lokalnych ekosystemów. W ramach zapytania ofertowego, Regionalny Oddział PTTK w Białymstoku złożył propozycje wytyczenia szlaków turystycznych. Ponieważ teren ten administrowany jest przez Nadleśnictwo Dojlidy, po konsultacji z leśnikami, na mapie leśnej wytyczono ścieżki możliwe do oznakowania w terenie. Ze względu na ich skomplikowany przebieg nie możliwe było wytyczenie jednego szlaku turystycznego, a jedynie cztery ścieżki spacerowe. Po

oznakowaniu w terenie zostaną one wciągnięte do ewidencji szlaków turystycznych w Regionalnym Oddziale PTTK. Ze względu na przebieg jednej ze ścieżek po drogach gminnych wymagane było również uzgodnienie z Burmistrzem Wasilkowa. Wskazane jest również uzgodnienie z Zarządem Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej, gdyż teren ten stanowi fragment otuliny parku krajobrazowego oraz lasy ochronne wokół miast.

3. Koncepcja zintegrowanego systemu szlaków turystycznych.

Nowopowstałe ścieżki powinny być połączone z istniejącymi szlakami turystycznymi w Wasilkowie tak aby dowiedzieli się o nich również turyści. Przez miasto przebiega szlak pieszy w kolorze niebieskim "Świętej Wody" oraz szlak rowerowy w kolorze zielonym "Kresowe Wędrówki". Połączenie z tymi szlakami zapewni ścieżka spacerowa w kolorze niebieskim. Rozpoczyna się ona w centrum Wasilkowa i biegnie na północ ulicą Kościelną, skrajem kompleksu leśnego "Lisia Góra" a następnie ulicą Zajęczą do pętli autobusowej koło cmentarzy. Na trasie ścieżki znajdują się trzy przystanki komunikacji miejskiej umożliwiające dojazd mieszkańcom i turystom do Ścieżki i powrót z niej. Ścieżka w kolorze niebieskim nawiązuje kolorem do równoległego przebiegu szlaku pieszego "Świętej Wody" prowadzącego równoległą ulicą, tworząc zamkniętą pętlę do zwiedzania najciekawszych zabytków Wasilkowa. Szlak rowerowy ścieżka przecina w pobliżu centrum miasta, ale dalej biegnie on w kierunku północno-zachodnim nieopodal ścieżki w kolorze zielonym. System ścieżek w kompleksie leśnym "Lisia Góra" jest również ze sobą zintegrowany. Ścieżka dojściowa w kolorze niebieskim jest połączona ze ścieżką w kolorze czerwonym przy wejściu i wyjściu z lasu. Do ścieżki czerwonej przylega analogicznie kolejna ścieżka w kolorze żółtym a do tej ostatnia w kolorze zielonym. Przebieg trzech ścieżek ma kształt kolejnych liter C przylegających do siebie po zachodniej stronie, a ich początki i końce znajdują się na skraju lasu od strony południowej i północnej. Ponieważ mają one niewielkie długości około 1 km, dzięki ich zintegrowaniu możliwe jest poruszanie się po kilku z nich, wybierając różne warianty w zależności od zapotrzebowania czy wolnego czasu. W punktach węzłowych ścieżek zlokalizowane zostaną cztery tablice informacyjne i wiata turystyczna oraz kilkanaście koszy na śmieci. Stąd można mówić o tym terenie jako przyszłym parku nordic walking.

4. Opis ścieżek.

Ścieżka w kolorze niebieskim o długości 1700m. (1)

Rozpoczyna się w centrum Wasilkowa przy przystanku komunikacji podmiejskiej na początku ulicy Kościelnej. Obok znajdują się dwie świątynie; kościół pw. NMP Matki Miłosierdzia oraz cerkiew pw. Św. AA. Piotra i Pawła. Dalej biegnie na północ, przecina ulicę Wojtachowską, którą wchodzi szlak rowerowy "Kresowe Wędrówki" a następnie ulicę Adama Mickiewicza, w którą skręca szlak rowerowy. Przed skrzyżowaniem z ulicą Polną ścieżka prowadzi obok kościoła pw. Przemienienia Pańskiego, a za skrzyżowaniem mija kolejny przystanek komunikacji podmiejskiej. U zbiegu ulic Kościelnej i Podleśnej, ścieżka wchodzi do kompleksu leśnego "Lisia Góra" mijając po prawej krzyż a po lewej początek ścieżki w kolorze czerwonym. W miejscu tym planowana jest tablica informacyjna o zachowaniu się w lesie oraz kosz na śmieci. Ścieżka biegnie dalej skrajem lasu i zabudowy po wysokim terenie opadającym w kierunku północnym. Następnie skręca w ulicę Sosnową i Zajęczą i dochodzi do ul. Rabczyńskiego między dwoma cmentarzami, łącząc się ze szlakiem pieszym "Świętej Wody" przy pętli komunikacji podmiejskiej.

Ścieżka w kolorze czerwonym o długości 1100 m. (2)

Ścieżka rozpoczyna się na skraju lasu u zbiegu ulic; Kościelnej i Podleśnej, odbijając na zachód od ścieżki w kolorze niebieskim. Po kilkudziesięciu metrach osiąga kulminację tzw. "Lisiej Góry" od której wziętą nazwę kompleks leśny i osiedle mieszkaniowe. Następnie opada stromym zboczem w dół, wykorzystywanym zimą przez mieszkańców Wasilkowa do zjazdów saneczkowych i narciarskich. U podnóża wzniesienia na przebiegu ścieżki planowana jest lokalizacja wiaty turystycznej. Ścieżka biegnie równoległe do ulicy Kruczej z której znajdują się wejścia do lasu. Przy jednym z nich ścieżka skręca na północ, a dalej na zachód odbiega ścieżka w kolorze żółtym. W tym miejscu planowana jest tablica informacyjna o nordic walking, gdyż wielu mieszkańców korzysta już z tej formy rekreacji na projektowanej ścieżce. Prowadząc na północ ścieżka w połowie trasy przechodzi przez polanę powstałą po zrębie i pokonuje niewielkie wzniesienie. Dalej dochodzi do skrzyżowania kilku dróg i skręca na wschód. W miejscu tym kończą się dwie inne ścieżki w kolorach; żółtym i zielonym oraz planowana jest tablica informacyjna poświęcona ubytkowi ekologicznemu "Żurawka". po 300m ścieżka czerwona dochodzi do ścieżki niebieskiej i kończy się na skraju lasu i zrębu.

Ścieżka w kolorze żółtym o długości 900 m. (3)

Ścieżka w kolorze żółtym odchodzi od ścieżki w kolorze czerwonym początkowo na południe a następnie biegnie na zachód, mijając po lewej boisko przy ul. Kruczej. Dochodzi na skraj lasu i osiedla i skręca na północ wyraźną drogą leśną. W kierunku zachodnim odbiega od niej ścieżka w kolorze zielonym. W miejscu tym planowana jest kolejna tablica informacyjna tzw. "Ptasi Budzik" oraz kosz na śmieci. Dalej ścieżka biegnie szerokim łukiem przez las, mijając odchodzące od niej drogi w lewo a następnie w prawo, którymi można dojść do ścieżki w kolorze zielonym lub zawrócić inną drogą do ścieżki w kolorze żółtym. Po 900m ścieżka dochodzi do skrzyżowania dróg, łączy się ze ścieżkami w kolorach; czerwonym i zielonym i kończy się przy granicy użytku ekologicznego "Żurawka" z planowaną tablicą informacyjną.

Ścieżka w kolorze zielonym o długości 1300 m. (4)

Początek ścieżki znajduje się na skraju lasu i osiedla "Lisia Góra" i przebiegu ścieżki w kolorze żółtym. Planowana jest tu lokalizacja tablicy informacyjnej tzw. "Ptasi Budzik" oraz kosz na śmieci. Początkowo biegnie skrajem lasu opadając w dół na północny-zachód, a następnie skręca pod górkę na północ i zaraz potem na zachód. U podnóża ścieżki zlokalizowana jest farma fotowoltaiczna, wzdłuż ogrodzenia której ścieżka biegnie na długości około 150m. Na skraju lasu, na wysokim wzniesieniu ścieżka skręca na północ i schodzi stromo w dół. U podnóża wzniesienia przebiega szlak rowerowy "Kresowe Wędrówki", również w kolorze zielonym. Następnie ścieżka skręca na wschód biegnąc prostą drogą między kompleksem leśnym "Lisia Góra" a użytkiem ekologicznym "Żurawka". Jest to jedyny na terenie Nadleśnictwa Dojlidy i gminy Wasilków użytek ekologiczny o powierzchni 19,53 ha. Jest to ekosystem bagienny w obniżeniu terenu, pozbawiony roślinności drzewiastej z postępującą sukcesją zarośli wierzbowo-olszowych. Chroni on zespoły dobrze wykształconych bagiennych zbiorowisk roślinnych i zarośli sukcesyjnych, obfitujących w gatunki charakterystyczne dla naturalnych obszarów bagiennych jak: knieć błotna (tzw. kaczeńce), storczyki, wiązówka, śledziennica. W połowie drogi i granicy z użytkiem ekologicznym "Żurawka", ścieżka skręca na północny-wschód prowadząc dosyć zarośniętą drogą. Następnie dochodzi do skrzyżowania dróg, gdzie się kończy.